

Od Redaktora	11
------------------------	----

ROZDZIAŁ I

O TAK ZWANEJ ONTOLOGII UNII EUROPEJSKIEJ	13
1. Uwagi wstępne	13
2. Formalny status prawny Unii Europejskiej	16
3. Unia Europejska: kategoryzacja doktrynalna i orzecznicza	21

ROZDZIAŁ II

UNIA EUROPEJSKA JAKO WSPÓLNOTA WARTOŚCI	30
1. <i>Mirabile quidam monstrum</i> . Od wspólnoty gospodarczej do wspólnoty wartości	35
2. Traktatowe ujęcie wartości na jakich opiera się Unia	40
3. Mechanizm prewencyjny i sankcjonujący naruszenia wartości na jakich opiera się Unia	45
4. Wartości Unii jako determinanty jej działań zewnętrznych	53

ROZDZIAŁ III

SYSTEM INSTYTUCJONALNY UNII EUROPEJSKIE	59
1. Uwagi wstępne	59
2. Zasady systemu instytucjonalnego Unii Europejskiej (zasady systemowe)	63
3. Rada Europejska	66

4. Parlament Europejski	72
5. Rada Unii Europejskiej	94
6. Komisja Europejska oraz Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa	107
6.1. Komisja Europejska	105
6.2. Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa	118
7. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej	125
7.1. Trybunał Sprawiedliwości	125
7.2. Sąd	133
7.3. Sąd do Spraw Służby Publicznej	135
8. Trybunał Obrachunkowy	136
9. Europejski Bank Centralny	139
10. Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Regionów	142
10.1. Komitet Ekonomiczno-Społeczny	142
10.2. Komitet Regionów	145
11. Uwagi końcowe	148

ROZDZIAŁ IV

UNIA EUROPEJSKA JAKO PODMIOT WŁADZY PONADPAŃSTWOWEJ

1. Uwagi wstępne	151
2. Źródła unijnej władzy ponadpaństwowej	153
2.1. Istota i forma przekazania władzy Unii Europejskiej	153
2.2. Istota przedmiotu przekazania – suwerenność w dobie przemian	155
3. Charakter unijnego systemu władzy	160
3.1. Zakres władzy Unii Europejskiej – kategorie i dziedziny unijnych kompetencji	162
3.2. Warunki wykonywania władzy Unii Europejskiej	166
4. Uwagi końcowe	171

ROZDZIAŁ V

PORZĄDEK PRAWNY UNII EUROPEJSKIEJ

1. Podział kompetencji między Unią Europejską a państwami członkowskimi	175
---	-----

2. Klasyfikacja źródeł prawa Unii Europejskiej	179
3. Prawo pierwotne	180
4. Akty prawne stanowione przez instytucje Unii Europejskiej	183
4.1. Ogólna charakterystyka aktów prawa wtórnego	183
4.2. Akty ustawodawcze	183
4.3. Akty nieustawodawcze	184
4.3.1. Akty delegowane	184
4.3.2. Akty wykonawcze	187
4.3.3. Akty <i>sui generis</i>	188
4.4. Akty prawne przyjmowane w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	189
5. Typy aktów prawnych	191
5.1. Rozporządzenie	191
5.2. Dyrektywa	194
5.3. Decyzja	197
5.4. Zalecenie i opinia	197

ROZDZIAŁ VI

ZASADY PRAWA UNII EUROPEJSKIEJ	199
1. Zasada kompetencji powierzonych	208
1.1. Konsekwencje zasady kompetencji powierzonych dla instytucji Unii Europejskiej	210
1.2. Konsekwencje zasady kompetencji powierzonych dla państw członkowskich	217
1.3. Sfery kompetencji Unii Europejskiej	221
2. Zasada pomocniczości	222
3. Zasada proporcjonalności	227
4. Zasada solidarności	229
5. Zasada pierwszeństwa prawa Unii Europejskiej przed prawem państw członkowskich	237
5.1. Zasada pierwszeństwa w świetle orzecznictwa TS	241
5.2. Zasada pierwszeństwa a autonomia i tożsamość państw członkowskich	249
6. Bezpośrednie stosowanie i zasada skutku bezpośredniego prawa Unii	252

ROZDZIAŁ VII

STANOWIENIE PRAWA UNII EUROPEJSKIEJ	263
1. Zawieranie i zmiana traktatów założycielskich	263
2. Stanowienie prawa pochodnego	266
2.1. Wybór właściwej podstawy prawnej	266
2.2. Zwykła procedura ustawodawcza	267
2.3. Specjalna procedura ustawodawcza	268
2.4. Przyjmowanie aktów prawnych przez Komisję	271
3. Szczególne zasady i procedury wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	273
4. Inicjatywa ustawodawcza	275
5. Obywatelska inicjatywa ustawodawcza	276
6. Obowiązek uzasadnienia aktu prawnego	276
7. Obowiązek publikacji aktu prawnego	278

ROZDZIAŁ VIII

DZIAŁANIA ZEWNĘTRZNE UNII EUROPEJSKIEJ	281
1. Uwagi wstępne	281
2. Kompetencje zewnętrzne UE	283
2.1. Kompetencja UE do zawierania umów międzynarodowych	283
2.1.1. Zakres kompetencji UE do zawierania umów międzynarodowych	283
2.1.2. Procedura zawierania umów przez UE	287
2.2. Kompetencja UE do stosowania środków ograniczających	291
3. Dziedziny działań zewnętrznych UE	293
3.1. Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa	293
3.2. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony	296
3.3. Wspólna polityka handlowa	298
3.4. Współpraca na rzecz rozwoju	300
3.5. Współpraca gospodarcza, finansowa i techniczna z państwami trzecimi	301
3.6. Pomoc humanitarna	302
4. Uwagi końcowe	304

ROZDZIAŁ IX

PRAWA CZŁOWIEKA W UNII EUROPEJSKIEJ	307
1. Ewolucja zasady ogólnej poszanowania praw człowieka w Unii Europejskiej	310
2. Ewolucja podstaw traktatowych poszanowania praw człowieka w Unii Europejskiej	318
3. Inicjatywy wspólnotowe w kierunku przystąpienia do EKPC i wypracowania własnego katalogu praw człowieka	322
4. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej	326
4.1. Od sformułowania Karty Praw Podstawowych do nadania jej mocy wiążącej	327
4.2. Systematyka i treść Karty Praw Podstawowych	332
4.3. Wykładnia i zakres stosowania Karty Praw Podstawowych	341
5. Akcesja Unii Europejskiej do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i Podstawowych wolności	344
5.1. Podstawy prawne akcesji Unii Europejskiej do Konwencji oraz procesu zawarcia umowy	344
5.2. Przebieg procesu negocjacji umowy akcesyjnej	347
5.3. Projekt umowy akcesyjnej i dokumenty mu towarzyszące	350

ROZDZIAŁ X

UNIA GOSPODARCZA I WALUTOWA – NOWY ŁAD INSTYTUCJONALNY?	359
1. Wstęp	359
2. Pakt Euro Plus	364
3. Europejski Mechanizm Stabilizacji Finansowej oraz Europejski Fundusz Stabilizacji Finansowej	365
4. Europejski Mechanizm Stabilizacyjny	367
5. „Sześciopak”	369
6. Traktat o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w Unii Gospodarczej i Walutowej	371
7. „Dwupak”	374
8. Uwagi końcowe	375
Bibliografia	379